

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ในการศึกษา คือ พนักงาน ปตท. ระดับ1-7 ที่ได้รับการบรรจุเป็นพนักงานและมีอายุงานใน ปตท. ตั้งแต่ 1 ปีถึง 10 ปี และปฏิบัติงาน ณ สำนักงานใหญ่ เลขที่ 555 ถนนวิภาวดี เขตจตุจักร กรุงเทพฯ จำนวนทั้งหมด 532 คน

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษากำหนดฐานสมมติว่าจะมีประชากรประมาณครึ่งหนึ่ง (0.5) ที่มีทัศนคติในระดับดี ส่วนอีกครึ่งหนึ่งในระดับไม่ดี ทั้งนี้ กำหนดความผิดพลาดในการประมาณที่ 5% ในระดับนัยสำคัญทางสถิติของการประมาณที่ 0.05 โดยมีขนาดประชากรที่กำหนด ต้องใช้ขนาดตัวอย่างประมาณ 222 คน (Yamane, 1967, p. 398)

วิธีสุ่มตัวอย่าง

จากพนักงานปตท. ที่บรรจุเป็นพนักงานและมีอายุงานใน ปตท. ตั้งแต่ 1 ปีถึง 10 ปี ใน 4 กลุ่ม เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนกับขนาดตัวอย่างรวม 222 คน ซึ่งได้ขนาดตัวอย่างของพนักงานในแต่ละแผนก ดังนี้

1. สำนักงานใหญ่ 57 คน
 2. ธุรกิจน้ำมัน 49 คน
 3. ธุรกิจก๊าซธรรมชาติ 97 คน
 4. ธุรกิจปิโตรเคมีและการกลั่น 19 คน
- รวมทั้งสิ้น 222 คน

การสุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้น สุ่มแบบมีระบบจากรายชื่อพนักงานที่ปรากฏใน Intranet โดยใช้วิธีการนับเลข ซึ่งมีจำนวนเลขในแต่ละชั้นเท่ากับ

ขนาดประชากรในแต่ละกลุ่มธุรกิจ

ขนาดตัวอย่างในแต่ละกลุ่มธุรกิจ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (QUESTIONNAIRE) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับพนักงาน ปตท. ตั้งแต่ระดับ 1 ถึง ระดับ 18 ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ และเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือ

1.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยรวบรวมจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

1.2 นำข้อมูลและแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมาสรุปเพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องที่จะศึกษา

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขภาษาและคำถามเพื่อให้กระชับชัดเจน เข้าใจง่ายสำหรับผู้ตอบ

1.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขและปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pre-Test) เพื่อหาความเชื่อมั่น เที่ยงตรง (Reliability) ของแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพนักงานจำนวน 30 คน ได้ค่าเท่ากับ .8125

1.5 ปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้ง จากนั้นนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมายต่อไป

2. เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของพนักงานหลังการแปรรูป

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- เพศ
- อายุ
- รายได้
- การศึกษา
- อาชีพงาน
- หน่วยงานที่สังกัด

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของพนักงานในด้าน

2.1 ด้านสถานภาพของพนักงาน

- ความมั่นคงของงาน
- เงินเดือน และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ
- สิทธิประโยชน์ทางสังคม
- การยอมรับในสังคม

2.2 ด้านสังคมภายในองค์กร

- การได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมในการปฏิบัติงาน
- การมีโอกาสมีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำงาน
- การได้ใช้ความรู้ ความสามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่
- การพัฒนาความก้าวหน้าในสายอาชีพ

2.3 ด้านองค์กรต่อสังคมภายนอก

- อัตราค่าบริโภค
- ความรับผิดชอบต่อสังคม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีแจกแบบสอบถามตามรายชื่อพนักงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและรวบรวมเก็บแบบสอบถามเมื่อแล้วเสร็จ ซึ่งใช้ระยะเวลา 3 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 5-16 พฤศจิกายน 2546

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) ของคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของพนักงาน
2. การหาค่าเฉลี่ยของน้ำหนักความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่างแต่ละข้อโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าทุกข้อ โดยมีเกณฑ์การจัดค่าคะแนนคือ

- 1.00-1.80 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่ำ
- 1.81-2.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นค่อนข้างต่ำ
- 2.61-3.40 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 3.41-4.20 หมายถึง ระดับความคิดเห็นค่อนข้างสูง
- 4.21-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นสูง

หากคำถามเป็นเชิงบวกให้คะแนนเป็น 5 4 3 2 1 และถ้าคำถามเป็นเชิงลบให้คะแนนเป็น 1 2 3 4 5

3. ใช้สถิติค่า T-Test และ F-Test มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติโดยรวมและรายด้าน ด้านปฏิบัติงานในองค์กรและด้านบทบาทขององค์กรต่อสังคมภายนอกของพนักงาน

เมื่อได้ค่าสถิติต่าง ๆ แล้วจึงนำเสนอผลการศึกษา โดยวิธีบรรยาย หรือพรรณนาประกอบตารางแสดงข้อมูลทางสถิติ